

Ons klimaatbeleid zorgt niet voor minder, maar juist voor extra CO₂-uitstoot

Posted on 15 november 2023 by Maarten van Andel

In 2021 stootte de wereld 45 procent meer CO₂ uit dan in 2001. Het energieverbruik nam in die periode met 43 procent toe, en de wereldbevolking met 27 procent. We hebben nu dus per wereldburger 14 procent meer CO₂-uitstoot en 13 procent meer energieverbruik dan 20 jaar geleden. Bovendien is de energiemix verslechterd, we stoten nu per kilowattuur en per exajoule energie 1,2 procent méér CO₂ uit dan aan het begin van dit millennium.

Ik kan me voorstellen dat u dit liever niet leest. Ik schrijf het ook liever niet op, maar de feiten liggen toch echt op straat. Sinds de inzet van 'de energietransitie' zijn we per wereldburger steeds meer energie gaan verbruiken en CO₂ gaan uitstoten. De vraag waarom het huidige energie- en klimaatbeleid zo'n fiasco blijkt dringt zich op. Mijn nieuwe boek [Kies Wijzer Klimaat](#) laat zien dat het falen van de huidige energietransitie in feite goed verklaarbaar is.

	wereld CO ₂ uitstoot (gigaton)	wereld energie verbruik (exajoule)	wereld bevolking (miljard)	CO ₂ uitstoot per persoon (ton)	energie per persoon (gigajoule)	CO ₂ uitstoot per exajoule (megaton)
2001	25,7	446	6,23	4,1	72	57,5
2021	37,1	637	7,91	4,7	81	58,2
Toename	45%	43%	27%	14%	13%	1,2%

Bron: <https://ourworldindata.org>

In mijn boek geef ik een samenhangende analyse van alle energieopties, van de huidige beleidsmaatregelen, en van de verkiezingsplannen van politieke partijen. Zo'n integraal overzicht was er nog niet. De rode draad in de huidige energietransitie is de overmatige inzet op verduurzaming van onze energievoorziening, en veel te weinig aandacht voor verduurzaming van ons energieverbruik. Belangrijke Nederlandse en Europese maatregelen ter verduurzaming van de energievoorziening verhogen het wereldwijde energieverbruik en de CO₂-uitstoot, in plaats van die te verlagen.

Biomassa is de meest contraproductieve maatregel

De meest contraproductieve energiemaatregel is de door voormalig EU-commissaris Frans Timmermans vurig nagestreefde biomassa. Biomassa wordt daardoor in de EU nog steeds officieel als CO₂-neutraal aangemerkt, terwijl we al jaren weten dat biomassa bij verbranding zelfs 10 tot 20 procent meer CO₂ uitstoot dan steenkool. Het argument dat die CO₂ over bijvoorbeeld 50 jaar weer is opgenomen door nieuwe biomassa is voor de klimaatdoelen van 2050 irrelevant. Het gaat ook daarna niet op zolang we sneller biomassa verbranden dan dat het bijgroeit.

Bovendien is de biomassa die de EU verbrandt voor het overgrote deel afkomstig van levende bomen, gekapt in de Baltische staten en in Noord-Amerika. Dat gaat ten koste van natuurlijke biodiverse bossen. Al dat hout moet versnipperd en gedroogd worden, en over duizenden kilometers worden vervoerd. Aangezien een ton hout slechts half zoveel energie oplevert als een ton steenkool, vergt dat per

kilowattuur veel meer transportenergie. Frans Timmermans is nu als GroenLinks-PvdA leider tegen biomassa, en ik zou graag van hem vernemen waarom hij zijn eigen EU-beleid ineens wil bestrijden.

Waterstof en aardgasverbod verhogen eveneens CO₂-uitstoot

Waterstof is eveneens een grote oorzaak van meer energieverbruik en CO₂-uitstoot. Waterstof is niet zoals aardgas een delfstof en energiebron. We moeten het eerst maken, en daarvoor is veel energie nodig. Bij elke vorm van waterstofproductie (grijs, blauw, groen) gaat ruwweg de helft van die energie verloren. Vrijwel alle waterstof in de wereld wordt gemaakt van aardgas. Waterstofproductie voor energietoepassingen is zo een grote verspiller van fossiele brandstof en zelfs van hernieuwbare energie. Daarmee verhoogt in plaats van verlaagt waterstof de wereldwijde CO₂-uitstoot.

Aardgasloze huizen en elektrisch rijden veroorzaken ook extra CO₂-uitstoot. Warmtepompen en elektrische auto's zijn op zichzelf wel efficiënter dan cv-ketels en brandstofauto's, maar dat wordt grotendeels teniet gedaan doordat ze extra fossiele stroomopwekking veroorzaken. Hernieuwbare energie is immers schaars (in Nederland ongeveer 7 procent van het totaal, als we biomassa niet meetellen), en kan niet reageren op toenemende vraag.

Elektrische auto's en getalm met kernenergie werken ook tegen

Bovendien vergen meer elektrische auto's en warmtepompen door intensieve milieuschadelijke lithium- en kobaltmijnbouw meer energie om te maken, en veroorzaken ze meer netcongestie. Dat doen meer windmolens en meer zonnepanelen eveneens. Nieuwe woonwijken, bedrijven, windparken en zonneparken komen daardoor op wachtlijsten voor een stroomaansluiting. Bestaande woningen en bedrijven vertonen een toenemende neiging om fossiel te gaan bijstoken met inefficiënte kachels en aggregaten. Klimaatminister en D66-leider Rob Jetten heeft nog niet uitgelegd waarom hij de netcongestie nu een crisisaanpak waard vindt, terwijl hij vijf jaar geleden als D66-fractievoorzitter vervroegde sluiting van stabiele kolencentrales propageerde.

Het getalm in de afgelopen jaren met kernenergie als stabiele grootschalige CO₂-vrije energiebron veroorzaakt ook al meer CO₂-uitstoot dan nodig. Duitsland heeft kernenergie zelfs helemaal afgezworen sinds april 2023, en daarom de bruinkoolwinning opgevoerd. Mede daardoor stoot Duitsland per burger bijna tweemaal zoveel CO₂ uit als Frankrijk met 58 kerncentrales. Kernenergie heeft net als alle andere energieopties nadelen en risico's, maar als we voor CO₂-reductie willen gaan is het effectiever en veiliger dan veel andere energieopties.

CO₂-export is geen CO₂-reductie, integendeel

Het afstoten (of weggagen) van zware industrie verhoogt eveneens de wereldwijde CO₂-uitstoot. China produceert nu al meer dan de helft van alle staal, cement en zonnepanelen in de wereld, met India als nummer twee. Die industrie is daar waarschijnlijk minder efficiënt dan in Europa. In elk geval is de CO₂-uitstoot per burger in China en India meer dan verdubbeld sinds 2001. Nederland en Europa hebben daaraan bijgedragen door in de afgelopen 20 jaar eigen CO₂-uitstoot onder het mom van 25 procent EU-reductie naar Azië te verplaatsen. Het mondiale totaal is mede daardoor alleen maar toegenomen.

Feiten en getallen in plaats van meningen en overtuigingen

Dit alles is geen opiniërend pleidooi voor of tegen welke energiemaatregel dan ook. Voor of tegen iets zijn is niet van belang, want een energietransitie is geen sportwedstrijd. Dit alles is een pleidooi om de feiten en getallen van de afgelopen jaren goed te analyseren, daar heldere conclusies uit te trekken, en ineffectieve beleidsmaatregelen te stoppen. Dat is geen schande en geen gezichtsverlies, dat is een teken van wijsheid. Elke burger, ondernemer en politicus kan verkeerde keuzes maken, en dat hoeft geen ramp te zijn. Het wordt pas een ramp als we daar niks van leren en tegen beter weten in door blijven denderen op doodlopende wegen.

Met de actualiteit van gisteren en vandaag hebben we alles in handen om veel effectiever en veel goedkoper daadwerkelijk energie en CO₂ te gaan besparen in de wereld. Het is daarbij zaak om objectief, open en eerlijk te zijn, allerlei subjectieve opinies en overtuigingen af te leggen, en veel meer feitelijk en integraal naar de belangrijkste energieopties en landen in de wereld te kijken. Mijn doel met Kies Wijzer Klimaat is om dat te bevorderen. Een energietransitie is veel te belangrijk om

als internationale competitie te beschouwen. Alleen het mondiale totaal telt.

Maarten van Andel is chemicus en publiceerde in november 2023 zijn nieuwe boek **'Kies Wijzer Klimaat'. Praktische gids voor consument en kiezer.** Dit verhelderende boek verscheen bij Uitgeverij Blauwburgwal en kost 17,50. Het boek is overal verkrijgbaar, zoals ook [in de winkel van Wynia's Week](#).

